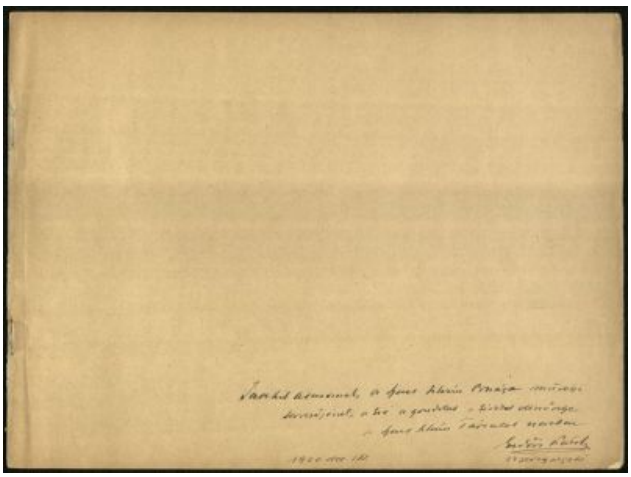
Füzet - a „Szent István országa” sorozatból

Adattár

Leltári szám:	2001.506.1-2
Alkotó:	Jaschik, Álmos (1885 - 1950)
Gyár / műhely:	Szent István Társulat (Budapest)
Készítés ideje:	1920
Készítés helye:	Magyarország
Anyag:	papír
Technika:	fűzött; színesen nyomott
Méretek:	magasság: 22 cm szélesség: 29,8 cm vastagság: 0,3 cm

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

Iparművészeti Múzeum

Iparművészeti Múzeum Gyűjteményi Adatbázis
https://gyujtemeny.imm.hu/

SZENT ISTVÁN ORSZÁGA.

Nehéz csipkerrel kivogott az ősz a vagon papirral felvonott, törvedelt üvegű összetákolt ablakán. Néha keresztül-robant a szél az ajtónkon, mikor előtt hajtva ült a város, piaikon, korcson kocsi, ami az égtáj napi cod ertre volg 18-20 megyeszeli s fiyrakart ott bent egy tetszett, asztka dohosságos kathkacsal vertek tolna végig a vagon oldalán. Pajkos szellők be-be hajtak a sárral tapasztott résekon, megkötögették a gyertya lángját, mely kellemetlenül pislogott tőrőn nyekkenő üveghe dugva az égéhez tántorított asztalon.

Párosával kártyáztunk, szivarig vállán öregasszonyosan hátrakötött kapott kendőnel, 13—14 éves fia kapcsog az ágyban. Ha a szélfuvallatok kapkodták el annyi időt a halóny gyertyalángot, a fa lassú szorgalommal hajlik az új Magyarország térképe felé. Néha gőzsuhanó kőhágás zeng rajta erőt. Ilyenkor visszahanyatlik a gyékénk kitat, annyira félni és folyonyia a rendelet.

— A vagon tűlső végében gond tát és nyomorról olvasó, tördelte asszony szuldogált. Vasúlgáktól vedt tele ma este ez a nyomorvagon. Karcsonny nettt összpontosult, a skinnyi élőrnik kivül az asztnál, mélyet egy csecsébe gyúrt fenyőágon. 3—4 gyertyanyi égett. Fiatalrészek voltak. Szomszéd vagonok kán nyomorgó lakói rá gyűltek hozzá a rossz estén gyertyacsillagnál, mert Jankó hemg. Ő nem. mélyet el, hát idegenek mond-mond... A képeit jegyezte, a hosszú-ábrázatú tanító a gyermekeivel — a felesége otan még halt meg; — a kertnél kártyával s két fiával — a kántort ott érdemli ugyan az oltárok az iskolában a tantványai előtt; — a nyársalt Nagyát, — a gyerdonvosnénéle is ott voltak és még sokan a hazulatuk kívül. Zsufolásig megtelt velük a nyomorult szín. És mindenki hozott valamit. Mindenki elhozta tanúját cscsetijét. Talán jobban ment így együtt az út a télet, mélyről nem mondtak meg egymásnak, hogy egyik az utolsó szalonnáját, másik egy zsebet, egy rohadtarabot sótott el ezzel.

Jankót, a rohosszegyógyit jegyezi fel, volt a gyermekek részére. Nagyobb fiú is volt közöttük, de lengdelőtlik magyar is hitelét vitte a magyar egységnek — egy asz. Mikor Jankó égő arccal, csillogó szemmel Szent Istvánországáról beszélt nekik, átvérzéssel hallgatták, mélyet az elmúlnak Erdélyről. Hogyan Jánon tárnáról, Mátyás királyról gőgös magyar történetről beszélt, mélyet összelepjen, összefogott fegyelettel hallgatták az előnyeiről nagy kara idejét, mélyet hézentő ungyelkezet vége majd le a nagyszerűséget magyar. Az Szent István országának beszélem, akkor lángolt a szívemnek, ölelhe annyit a szeretet és lázas sóhajtozás tört magából.

— Ott laszkik! Mind, mind ott laszkik mind Jankó! — Hogy csak Jankó lehet a vezérük, az egészen természetes volt.

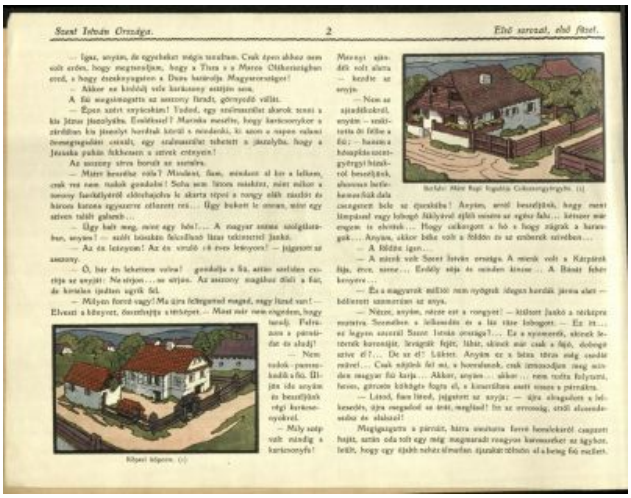
— Hagyd ebet, fiam. — kérelete Jankót az anyja, mikor újabb kőhágási rohan tört meg a fűt. Újra lázas nagy. Ne tanuk többet, ma kevésenyen és este kevő van.

— Épen szép estek, hogy még ma elbeszélnek azok.

— Rassza, szeg ugyanúgy lassul és is lakóbe jöttt, sóhajtotta az anyja.

— A földrajzból nagy hét óra szennét sem tanultam.

— Beteg vokol, fiam.

Szent István Országa. 2 Első sorozat, első füzet.

— Igaz, anyám, de ugyebárt mégis szeretnem. Csak épen akkor nem volt erőm, hogy megtanuljam, hogy a Tisza s a Marcos Ótthonzighon ered, s hogy összkegyuglaton a Duna határolja Magyarországot!

— Akkor se kívánjá vele karácsony estéjén sem.

A fiú magánmagatta az asszony fürdő, gőzmyező vállát.

— Épen azért tanyiczkám! Tudod, egy szalmaszálat akarok tenni a kis Jézus jászolyába. Emlékszel? Marinka mesélte, hogy karácsonykor a zárdában kis jászolyt borítak közzé a növdenki, ki azon a napon valami összegtagadási szívalt, egy szalmaszálat tehetett a jászolyba, hogy a Jézuska pihén fekhessen a szívek ezényén!

Az asszony sírva borult az szemére.

— Mért beszélsz ezt? Mondtad, fiam, mindent el kér a lelkem, csak ezt nem. Annak gondolni! Soha sem látom maskint, mint mikor a szomy fazekányéről elkrohadyba le akarta tépni a nyugy előli részből és három katona egyszerre eltlaszott rá... Úgy bukott le onnan, mint egy szíven találó golyóbi...

— Úgy hát meg, mint egy hős!... A magyar szinte szégyellnem, anyám! — szólt bánatos felszellemi lázas tekintettel Jankó.

— Az én lelkemen! Az én vérdő rá évos lelkemen! — jajgatott az asszony.

— Ó, hát én lehetnem valna! gondolja a fiú, azzán szelídes csitítja az anyját: — Ne sírjon... ne sírjon. Az asszony magához ölelí a Fiát, de kérelme újulton ugyik fel.

— Milyen forró vagy! Ma újra fellegarmol magad, nagy lázad van! — Elvezi a könyvet, összehajtja a térképet. — Most már nem engedem, hogy tanulj. Feküdjön a párnádra és aludj!

— Nem tudok...pacsmagkodik a fiú. Ilyen idő anyám és beszéljünk régi karácsonyokról.

— Mily szép volt mindig a karácsonyfa! Mennyi sütemény volt akkor, és milyen sok ajándékokról, anyám — szólt-tatta öt fellbe a fiú; — hanem a hósapkás szentgyörgyi bánkról beszéljünk, ahonnan befelkarom fúk dala csengetett bele az éjszakába! Anyám, arról beszéljünk, hogy mert lámpásod vagy lobogó lélkyével éjfélt mentél az egész falu... kétszer már engem is elvittek... Hogy csikargott a hó a hegy zágrak a harangok... Anyám, akkor lelke volt a földön és az emberek szívében...

— A földön igen...

— A mienk volt Szent István országa. A mienk volt a Kárpátok lája, érce, szene... Erdély sója és minden kincse... A Bánát fehér kenyere...

— És a magyarok millió nem nyögnek idegen kardok járma alatt — bólintott szomorúan az anya.

— Nézze, anyám, nézze ezt a rongyot! — kiáltott Jankó a térképre mutatva. Szeszélyes a lelkendés ez a kis tűzre lobogott. — Ez itt... ez legyen szerzél Szent István országa?... Ez a nyomorult, szürek letérnek kerestájit, levágták fejét, lábat, sőnek már csak a fejét, dobogó szive él?... De az él? Lélket. Anyám ez a lábra tűzés még csodát művel... Csak nőjjünk fel mi, a honvadnok, csak úttámadjon meg minden magyar fiú karja... Akkor, anyám... akkor... nem tudja folytatni, hevés, gátrazás közbegő fogta el, s kimerülten anett vissza a párnákra.

— Lássd, fiam lássd, jóigazott az anyja: — újra álmodoltam a lelkesedés, újra megadod az érét, megfiúd! Ez az erősség, szívű alamondsához és oltalmad!

Megigazgatta a párnáit, hátra simította forró homlokáról csapzott hajút, szótán oda tolt egy még magmaradt rongyos karosszéket az ágyhoz, leült, hogy egy újabb mélet elmeséljen ajándékról tűlnöm el a beteg fiú mellett.

Szent István Országa. 3 Első sorozat, első füzet.

Jankó kimerülten, szemlehunyt fejjel a párnákon, de szemeihez még ott ágott a tűz, a lelke tovább tovább bolyongott tündöklő ünnepek...

— Ébresztenek! Miért zártatok el a sötétbe? Nem sötkeretes, sem ördöglik hőmérséd. Tavaltan, tavaltan, nagyhétfőtáin, kisdörtön, amig újra egy kis Szent István országa, s mert nem engedték, hogy a szomszédoknál elő legyek szülőházában a Árpádtelk mintjára?

— Ébresztenek!

— Jankóm! Fiam, szeretnedd! Én vagyok az anyád, ez vagy velem a vagyonban!

— Nem igaz! Nem igaz! Beszéltek, nem engednek a szomszédoknak! Mari kezdődik a sóm. Hallom a harangokat!...

— Igaz, gyermekem, csakhogy azok az újonnt templomba kívánt karácsonyi misére... A többit... álmodtad...

Jankó kétségbeesetten dörzsölt a szemét — hadnagy azzán pislákozni a lőzepek.

— Álmodtam!

Csak álom volt, hogy nagy volnom! Kassza! Hiszét! Vágyhoznivan a magyarok ezzel háborúját... Hogy gyűrtétek és mienk volt újra minden a Kárpátoktól az Adriáig! Csak álom volt, hogy a szászadon átmentél a szülőházamon, hogy a Mátt Rapi fogadójával hattam meg a lovam... hogy harangzúgásban ünnepeltek a falunk fölt... Álom a tenni... a feltámadás... minden csak álom!...

— Csak a harangzúgás csöndes, fiam — de ezek még mind a feltámadás hangjai. Még éjszaka van... ezek hívták fiam a magyar éjszaka. Olyan szeretnél, olyan áros a te szívedet most, mint a kis Jézus jászolja volt karácsonny éjszakján...

Szent István Országa. 4 Első sorozat, első füzet.

És az anya lehajtá hattg fáltos, rongyongatta, letörülte cspzott homlokáról a szőrtéket s úgy szólgata:

— Álmodj csak édes fiam, aludj el a karácsonyi harangok szavával; és ha éjszaka van is még, szólyon szívedbe a karácsonyi hitke...

— Igen, a karácsonny hétája — rebegte a gyógyulás félálmában a beteg fiú — a karácsonyról, a mi a megváltás, a feltámadás... A jászol után a kereszt jő — tudom anyám, sokat fogunk szenvedni még... De a kereszt után a feltámadás is! ... Anyám, az álmok nem hazudnak... és tudom, hogy feltámad Szent István országa...

* * *

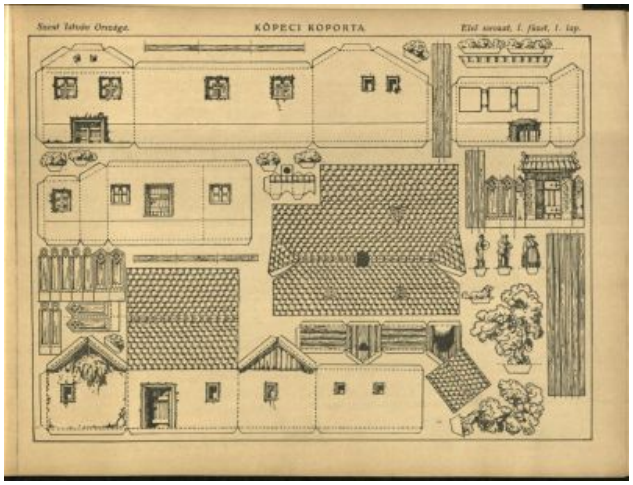
A MI FALUNK.

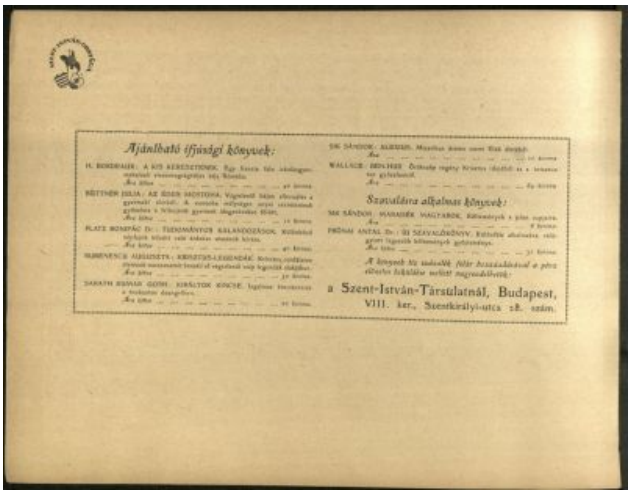
© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

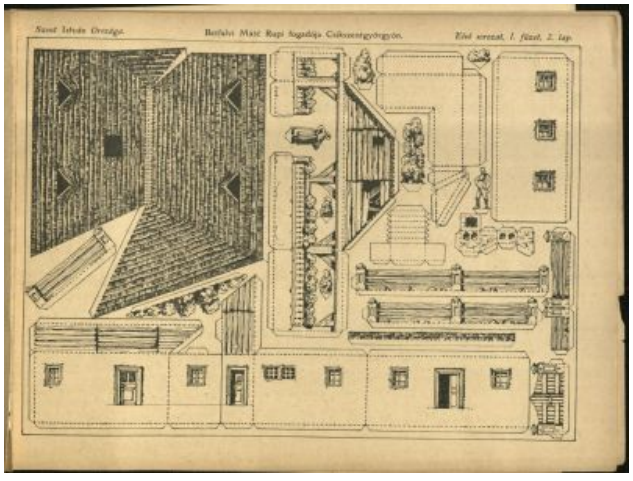
dots.hu PDF generator

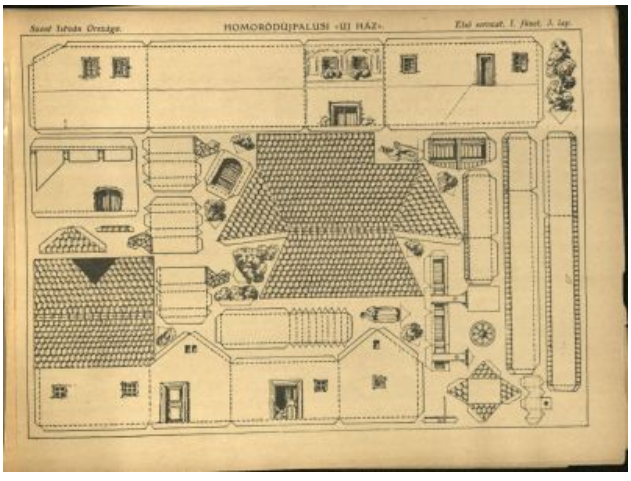
Iparművészeti Múzeum

Iparművészeti Múzeum Gyűjteményi Adatbázis
https://gyujtemeny.imm.hu/

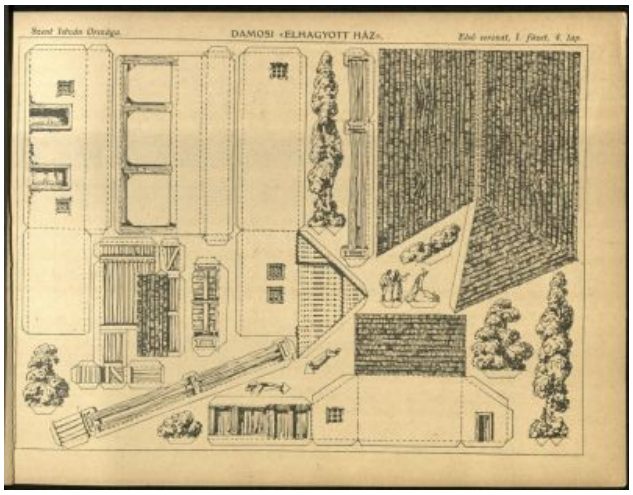

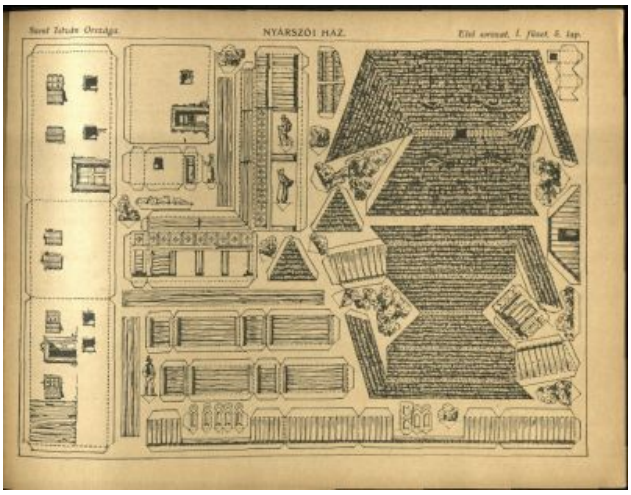

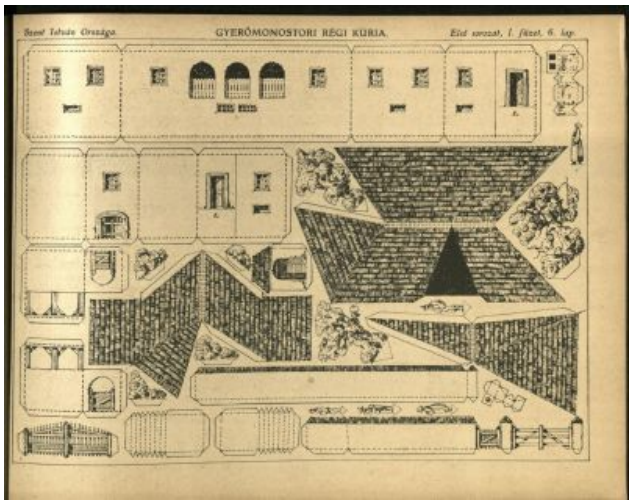

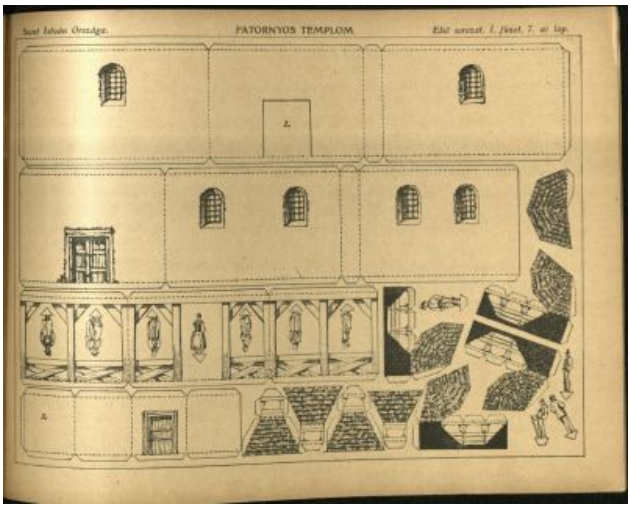
© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

dots.hu PDF generator

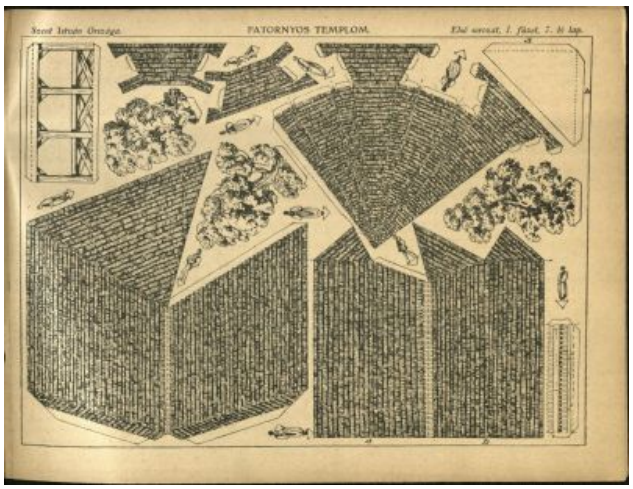

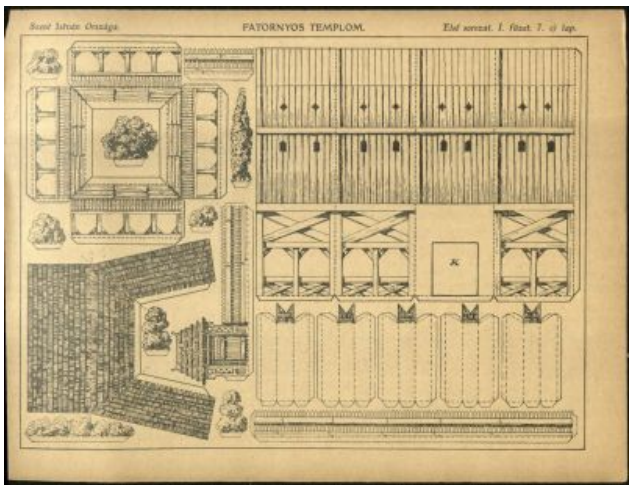

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator

TUDNIVALÓK A HÁZAK ÖSSZEÁLLITÁSÁRÓL.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator

TUDNIVALÓK A VÁR ÖSSZEÁLLITÁSÁRÓL.

RÉGI MAGYAR VÁRÉLET.

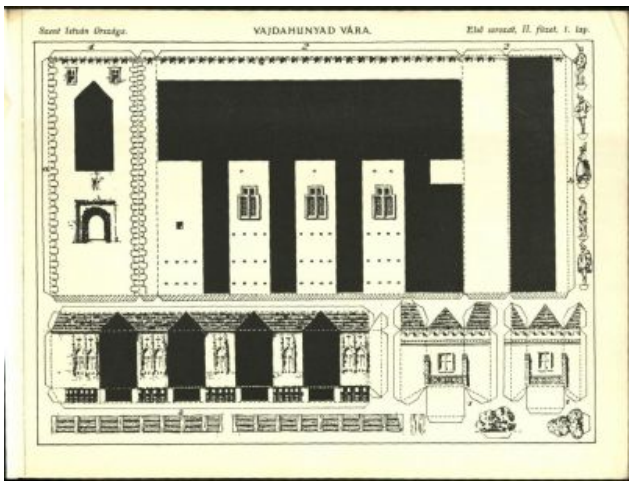
A VÁR ALAPRAJZA.

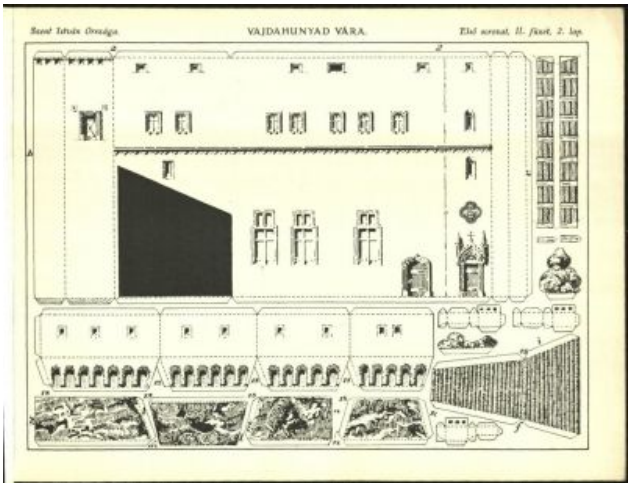

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

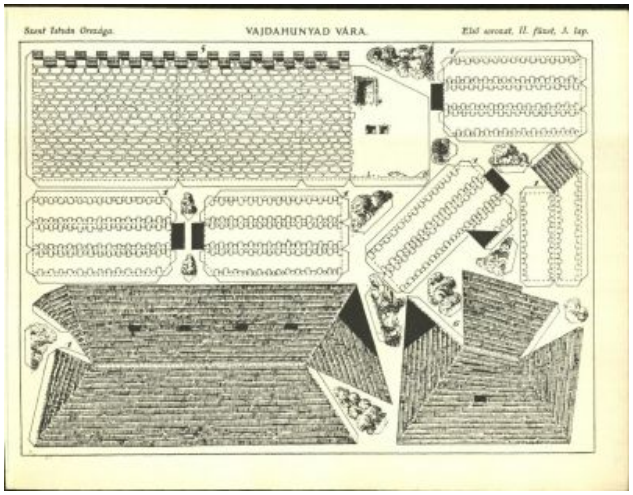

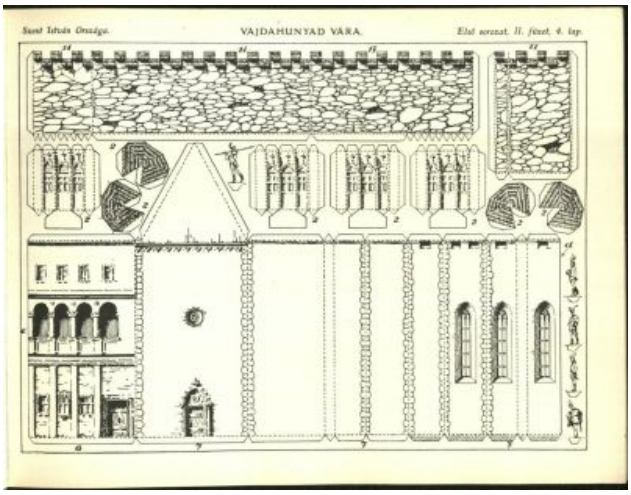

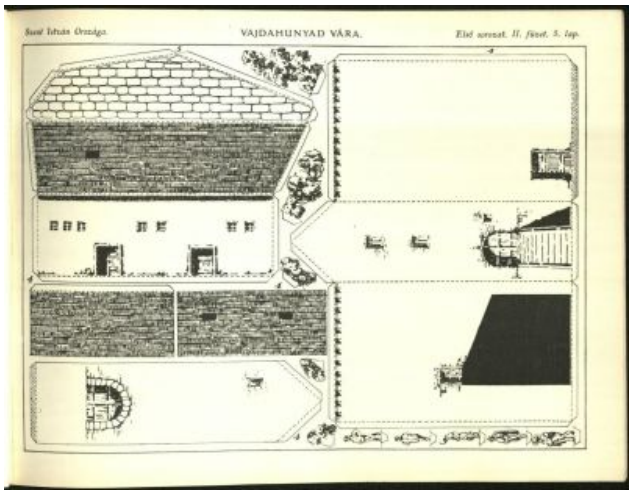

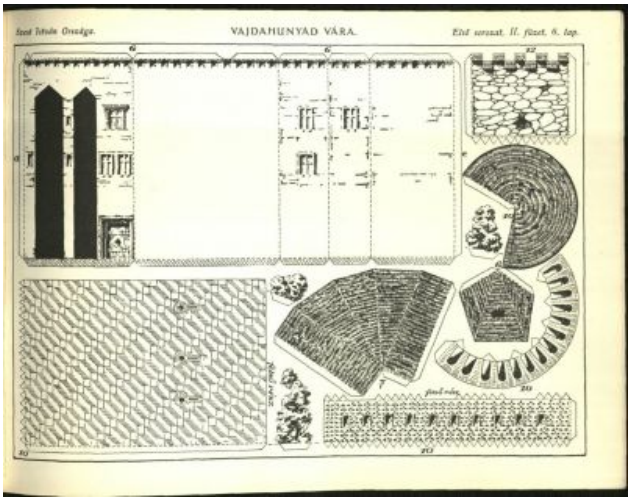

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator

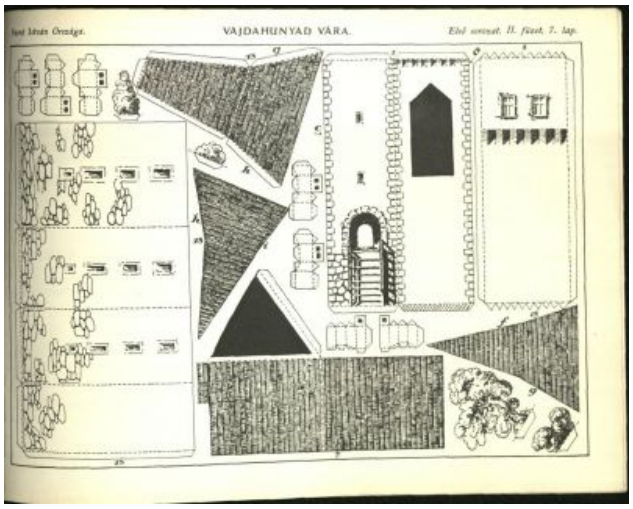

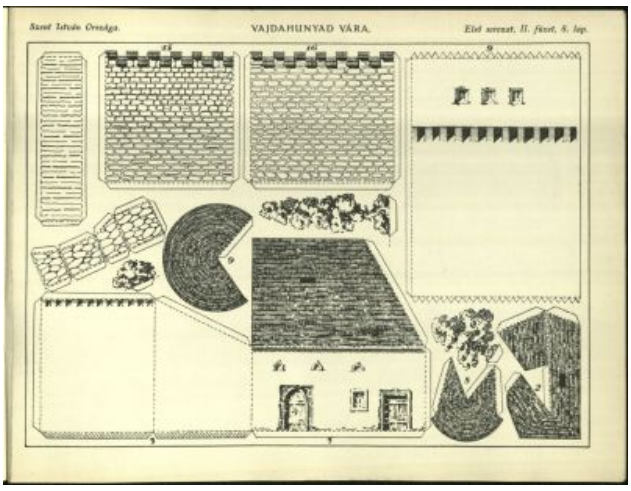

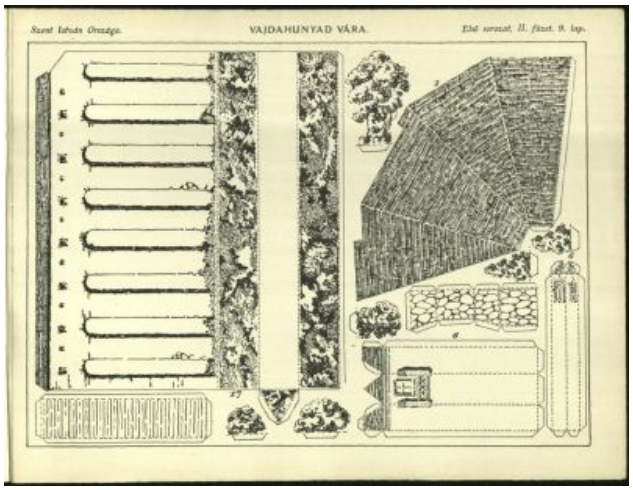

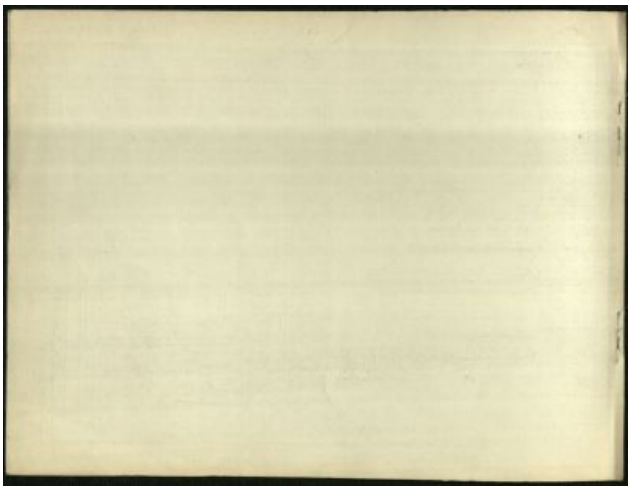

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator